

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **A. B.**, zast. JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou, se sídlem Karlovo náměstí 18, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 2. 2020, č. j. OAM-968/ZA-ZA11-ZA21-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 6. 2020, č. j. 1 Az 20/2020 - 17,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále také jen „napadené rozhodnutí“) neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“).

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji shora označeným usnesením podle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl.

[3] Městský soud dospěl k závěru, že žaloba neobsahuje žádný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a jelikož byla podána poslední den lhůty podle § 32 odst. 1 zákona o azylu, nemohl dát žalobci prostor k jejímu doplnění; tak lze totiž učinit podle § 71 odst. 2 s. ř. s. pouze ve lhůtě pro podání žaloby.

III.

[4] Proti usnesení městského soudu (dále jen „napadené usnesení“) nyní žalobce (dále jen „stěžovatel“) brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. d) a e) s. ř. s. Navrhuje napadené usnesení zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[5] Stěžovatel především městskému soudu vytýká, že se v napadeném usnesení dostatečně nezabýval jeho konkrétní situací, a to zejména naplněním důvodů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (které v kasační stížnosti vyjmenovává), ale pouze se zaměřil na otázku neodstranění vady žaloby spočívající v absenci konkrétních žalobních bodů ve smyslu § 71 odst. 2 s. ř. s.

IV.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti popřel její oprávněnost. Má za to, že jak napadené rozhodnutí, tak i napadené usnesení byly vydány v souladu s právními předpisy. Žalovaný dále uvedl, že jediným důvodem stěžovatelovy žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla jeho snaha vystudovat v České republice vysokou školu. O mezinárodní ochranu přitom stěžovatel požádal až poté, co mu bylo v roce 2019 uděleno správní vyhoštění. Z jeho jednání je tak zcela zřejmé, že stěžovatel využívá své žádosti o mezinárodní ochranu k prosté legalizaci pobytu na území České republiky, což i sám stěžovatel potvrdil. Žalovaný nadto v průběhu správního řízení nedospěl k závěru, že by stěžovateli hrozilo v zemi jeho původu pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Pro právě uvedené navrhl žalovaný zamítnutí kasační stížnosti.

V.

[7] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věcech mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je v souladu s § 104a s. ř. s. přijatelná, pokud svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti (jako neurčitého právního pojmu) a demonstrativním výčtem jejích typických kritérií se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39. Na tam uvedené závěry kasační soud nyní pro stručnost odkazuje.

[8] Podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele ve smyslu těchto judikатурních závěrů Nejvyšší správní soud v nyní posuzované věci nedovodil. V zájmu stěžovatele bylo, aby v kasační stížnosti uvedl konkrétní důvody, na základě nichž bylo možno na podstatný přesah jeho vlastních zájmů usoudit. Stěžovatel však ve prospěch přijetí kasační stížnosti k věcnému přezkumu netvrdil ničeho a Nejvyšší správní soud nezjistil žádné pochybení té intenzity, jež by nasvědčovalo závěru, že stěžovatelovy výtky uplatněné v kasační stížnosti mohou mít „širší dopad“ i mimo sféru jeho postavení či mimo jeho vlastní zájmy, jak vyplývá z § 104a s. ř. s. a ze související judikatury. Jinými slovy, důvody přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud neshledal.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že kasační stížnost proti usnesení městského soudu, jímž byla žaloba odmítnuta, lze podat výlučně z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Uvedené ustanovení totiž konzumuje důvody kasační stížnosti jinak podřaditelné i pod § 103 odst. 1 písm. a), c) a d) s. ř. s. Nejvyšší správní soud v takovém případě hodnotí pouze to, zda městský soud správně posoudil podmínky pro odmítnutí návrhu, nemůže se však již zabývat námitkami týkajícími se věci samé (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, ze dne 5. 1. 2006, č. j. 2 As 45/2005 - 65, ze dne 12. 3. 2009, č. j. 3 As 44/2008 - 80, či ze dne 9. 6. 2016, č. j. 9 As 47/2016 - 39).

[10] Ze soudního řádu správního vyplývá, že žaloba proti rozhodnutí správního orgánu musí kromě obecných náležitostí podání podle § 37 odst. 2 a 3 s. ř. s. obsahovat rovněž zvláštní náležitosti stanovené v § 71 odst. 1 s. ř. s. Pod písmenem d) v naposledy uvedeném ustanovení je jako jedna z nutných náležitostí žaloby uvedena identifikace žalobních bodů. Z nich musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí správního orgánu za nezákonné nebo nicotné. Význam co nejpřesnější formulace žalobních bodů v žalobě vyplývá ze zásady dispoziční, kterou je řízení o žalobách ve správním soudnictví ovládáno a která znamená, že soud se při přezkumu správního rozhodnutí (s výjimkou taxativně stanovených případů, o něž se zde nejedná) omezuje pouze na posouzení existence důvodů nezákonnosti správního rozhodnutí, které žalobce tvrdí. Soud tak není povinen, ale ani oprávněn, tyto důvody za účastníka řízení domýšlet či doplňovat.

pokračování

[11] Otázkou náležitého vymezení žalobních bodů se Nejvyšší správní soud ve svých rozhodnutích již opakovaně zabýval. Rozšířený senát kasačního soudu např. v rozsudku ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, vyjádřil, že „[l]íčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých obvyklých nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, nýbrž zcela jasně individualizovaným, a tedy od charakteristiky jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelným popisem. [...] Žalobce je též povinen vylíčit, jakých konkrétních nezákonných kroků, postupů, úkonů, úvah, hodnocení či závěrů se měl správní orgán vůči němu dopustit v procesu vydání napadeného rozhodnutí či přímo rozhodnutím samotným, a rovněž je povinen ozřejmit svůj právní náhled na to, proč se má jednat o nezákonnosti. Právní náhled na věc se přitom nemůže spokojit toliko s obecnými odkazy na určitá ustanovení zákona bez souvislosti se skutkovými výtky.“

[12] Na tyto závěry navázal rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008 - 78, v němž uvedl, že je nutné „za žalobní bod považovat každé vyjádření žalobce, z něhož byt' i jen v nejhrušších obrysech lze dovodit, že napadené správní rozhodnutí z určitého důvodu považuje za nezákonné. Jinými slovy, náležitost žaloby dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. je splněna, pokud jsou z tvrzení žalobce seznatelné skutkové děje a okolnosti individuálně odlišitelné od jiných ve vztahu ke konkrétnímu případu žalobce, jež žalobce považoval za relevantní k jím domnělé nezákonnosti správního rozhodnutí; právní důvody nezákonnosti (či nicotnosti) napadeného správního rozhodnutí pak musí být tvrzeny alespoň tak, aby soud při aplikaci obecného pravidla, že soud zná právo, mohl dostatečně vymežit, kterým směrem, tj. ve vztahu k jakým právním předpisům bude směřovat jeho přezkum. Bude-li žaloba podaná v zákonné lhůtě pro podání žaloby obsahovat žalobní bod (body) alespoň ve shora vymezené míře konkrétnosti, vznikne vždy krajskému soudu procesní povinnost postupovat podle § 37 odst. 5 s. ř. s., tj. vyzvat žalobce k odstranění vad žaloby tak, aby mohla být věcně projednána.“

[13] K problematice žalobních bodů jako jedné z náležitostí žaloby se rozšířený senát Nejvyššího správního soudu vyslovil také v rozsudku ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, v němž dospěl k závěru, že „[...] uplatnění alespoň jednoho projednatelného žalobního bodu nepředstavuje podmínku řízení (§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.), ale zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Absence takovéto náležitosti se odstraňuje postupem dle § 37 odst. 5 s. ř. s., soud pro odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas. Neuplatní-li žalobce ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 s. ř. s.“

[14] V právě posuzovaném případě postupoval městský soud zcela v souladu s právní úpravou a s výše citovanou judikaturou Nejvyššího správního soudu. Ze spisu městského soudu je zřejmé, že napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno dne 6. 3. 2020 a stěžovatel je napadl žalobou doručenou do datové schránky městského soudu dne 23. 3. 2019. Žalobu tedy podal ve stanovené 15-ti denní lhůtě od doručení napadeného rozhodnutí podle § 32 odst. 1 zákona o azylu; konkrétně v poslední den této lhůty v 14:40 hod. Nejvyšší správní soud přisvědčuje závěru městského soudu, že žaloba neobsahovala žádný žalobní bod ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a citované judikatury kasačního soudu. Jak již výše uvedeno, líčení skutkových okolností nemůže být toliko typovou charakteristikou určitých obvyklých nezákonností, k nimž při vyřizování věcí určitého druhu může docházet, musí se jednat o jasně individualizovaný a od ostatních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelný popis. Takový však stěžovatelova žaloba neobsahovala. Ze shora podaného také vyplývá, že pokud žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, lze jej doplnit ve lhůtě pro podání žaloby. Absenci této náležitosti odstraňuje soud postupem podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a k odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývajícím částem lhůty pro podání žaloby. Je přitom povinen vyzvat žalobce k doplnění

žalobních bodů vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas.

[15] Nejvyšší správní soud totiž ve své judikatuře také vyjádřil, že soud nemá povinnost vyzývat žalobce k doplnění žalobních bodů za situace, kdy ten podal žalobu v poslední den lhůty a z technických a administrativních důvodů by nebylo možné, aby soud ještě v ten den vyhotovil a odeslal žalobci výzvu k doplnění žalobních bodů a žalobce na ni stihl ještě ten den reagovat (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2016, č. j. 4 Azs 285/2015 - 24).

[16] V nynější věci stěžovatel podal žalobu u městského soudu v poslední den lhůty v 14:40 hod. Je tedy zcela zřejmé, že nebylo v možnostech městského soudu stěžovatele tentýž den vyzvat, aby chybějící náležitost žaloby (alespoň jeden projednatelný žalobní bod) ve zbývajícím čase, tj. do 24:00 hod. téhož dne, odstranil. Městský soud tedy nepochybil, nevyzýval-li stěžovatele k doplnění žaloby o náležitost podle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a odmítl-li žalobu podle § 37 odst. 5 s. ř. s.

[17] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že se posuzovaná věc netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou kasačního soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně. Nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikатурnímu odklonu. Nejvyšší správní soud neshledal ani zásadní pochybení městského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva.

VI.

[18] Za těchto okolností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy. Proto ji podle § 104a s. ř. s. odmítl jako nepřijatelnou.

[19] Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 3 větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 téhož zákona, podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. srpna 2020

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu